Cyfarfod Fforwm Gwirfoddolwyr: Cofnodion

Dydd Mercher 22 Tachwedd, 1-3pm, Haverhub

Yn bresennol: Gordon Lewis, Helen Clarke, Jon King, Granville Watson, Roy Partington, Tetiana Bondarenko (part), Granville Watson, Ellie Sherwin, Rebecca Evans (RE), Sally Boyton (SB)

Ymddiheuriadau: Jan Millward, Dave Fisher, Madeleine Bland, Hywel Mansell

1. Croeso ac Ymddiheuriadau

2. Dilyn i fyny o'r cyfarfod blaenorol.
   Rhoddodd Rebecca y wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am faterion o'r cyfarfod blaenorol:

Diweddariad	Gweithredu
Mae **siart sefydliadol** i amlinellu rolau staff yn dal ar waith	Siart i'w ddosbarthu pan fydd ar gael.
Monitro llwybrau troed Mae cyfleuster i gofnodi a dosbarthu materion monitro llwybrau troed ar lwybrau cerdded yn dal i gael ei ddatrys. Ar hyn o bryd, adroddir ar ganfyddiadau newydd i Ant Richards (Pennaeth Mynediad). Awgrymodd Roy a Jon y gallai'r tîm Llwybrau o bosibl fynd i'r afael â materion cynnal a chadw ad hoc ar sail 'ar alwad' os yw'r tîm warden yn barod i gydweithio. Byddai hyn hefyd yn helpu i lenwi'r bylchau pan nad yw sesiynau Llwybrau yn rhedeg oherwydd gwyliau blynyddol.	RE i archwilio posibiliadau gyda'r tîm warden.
Gwirfoddoli annibynnol Mae Rebecca wedi edrych ar gyfleoedd i ymgymryd â thasgau gwirfoddoli mwy annibynnol. Bydd cyfle i gefnogi gyda'r gwaith tynnu jac y neidiwr ar y prosiect INNS estynedig, ac o bosibl bydd opsiwn ar gyfer mwy o fonitro bywyd gwyllt i gefnogi'r prosiect 'Cysylltu'r Arfordir' y tymor nesaf. bydd gofyn am wybodaeth fanylach am ecoleg i gymryd rhan yn y prosiect hwnnw.	RE/SB i ddiweddaru gwirfoddolwyr pan fydd cyfleoedd yn codi.
Bydd **dillad gwaith** y cael eu darparu gan Tees R Us yn y dyfodol. Mae cost crysau llewys hir ychydig bach yn ddrytach na chrysau llewys byr. Mae'n	RE i egluro'r sefyllfa o ran argaeledd crysau llewys hir unwaith y bydd y

debygol y bydd gwirfoddolwyr yn cael y dewis o'r tymor nesaf ymlaen. Yn ystod y misoedd poethach, darparwyd hetiau haul i'r rhai a oedd wedi gofyn amdanynt.	cyflenwr newydd yn rhan o'r cynllun.
Hyfforddiant Mae hyfforddiant Ymwybyddiaeth Awtistiaeth gyda Karen Chandler (Prif Swyddog Gweithredol Pobl Sir Benfro yn Gyntaf gynt) wedi cael ei drefnu ar gyfer ddydd Gwener 1 Rhagfyr yn Llanion mewn ymateb i geisiadau gan aelodau. Mae lleoedd ar gael o hyd.	RE i archwilio opsiynau ar gyfer ailadrodd y sesiwn neu ddull arall o hyfforddi ar gyfer Gwanwyn 2024 (i ddarparu ar gyfer y rheini nad ydynt yn gallu bod yn bresennol ym mis Rhagfyr)
Dosbarthwyd adnoddau o'r cwrs hyfforddiant adnabod coed ym mis Gorffennaf yn unol â'r cais.	Hyfforddiant uwch mewn adnabod coed i'w archwilio.
Lleoliad dan do ar gyfer gweithgareddau tywydd gwlyb – trafodwyd hyn ar raddfa ehangach gan y pwyllgor rheoli Eiddo ac Asedau. Mae bythynnod Sain Ffraid yn anaddas i fyw ynddynt ar hyn o bryd. Mae pencadlys Llwynhelyg yn cael ei glirio ar hyn o bryd ac mae ganddo'r potensial i gael ei ddefnyddio ar gyfer gweithgareddau Llwybrau.	Lleoliad ar gyfer gweithgareddau dan do i'w gadarnhau.
Cynhelir dathliad ar gyfer Gweithgareddau a Digwyddiadau yn 2023 ar 4 Rhagfyr yn Llanion. Bydd gwirfoddolwyr yn cael cyfle i gwrdd â Sarah, gweithiwr newydd, ac i roi adborth ar sut mae tymor 2023 wedi cael ei gynnal.	RE i anfon gwahoddiad at aelodau nad ydynt wedi derbyn y manylion.
4G a map lleoliad manwl	Ar hyn o bryd nid oes map o'r parc na Maes Tanio Castellmartin sy'n nodi lleoliadau fanwl gywir gyda signal symudol a heb signal symudol.
Cŵn ar deithiau cerdded cyhoeddus – mae'r polisi a ffefrir ar gyfer derbyn cŵn yn cael ei drafod. Mae digwyddiadau 'addas i gŵn' yn cael eu hystyried ar hyn o bryd ac yn galluogi arweinwyr digwyddiadau i benderfynu ar y rheolau ar gyfer eu digwyddiadau penodol.	Bydd rhaid i bob digwyddiad unigol egluro'r rheolau cŵn yn glir o fewn disgrifiad y digwyddiad nes y gwneir penderfyniad. Bydd nodyn atgoffa am y Cod Cefn Gwlad yn cael ei ddosbarthu yn niweddariad gwirfoddoli gwanwyn 2024.

3. Materion a diweddariadau gan wirfoddolwyr

Mater / diweddariad	**Gweithredu**
Dathlu gwirfoddolwyr – Rhannodd Roy a Jon fod cyfranogwyr Llwybrau a ddaeth i'r dathliad gwirfoddoli yn teimlo'n siomedig gyda'r gweithgareddau bach sydd ar gael yn Sain Ffraid. Er bod nifer o weithgareddau wedi'u hamlinellu ar y byrddau ar y diwrnod, byddai wedi bod yn well ganddynt gael rhywbeth mwy strwythuredig gydag amserlen o weithgareddau hwyliog dan arweiniad a fyddai'n eu difyrru fel grŵp. Roeddent yn teimlo bod yr amser dechrau o 1pm yn rhy hwyr gan fod yn rhaid iddynt adael am 3pm. Mae Sain Ffraid hefyd yn bell o Hwlffordd ac awgrymwyd Caeriw fel lleoliad amgen ar gyfer 2024. Cafodd y byrddau lluniau, y digwyddiadau gwasgu afalau a'r sesiynau adnabod coed eu mwynhau, gan gynnwys y gacen. Cytunodd pawb y byddai'n well i bawb gael amserlen fwy strwythuredig a allai gynnwys gweithgareddau fel taith o amgylch y castell, taith gerdded o amgylch y tir a'r ardd berlysiau, adnabod ffyngau, crefftau ac ati. Esboniodd Rebecca a Sal fod Caeriw yn cael ei ystyried fel syniad i ddechrau, ond nid oedd Caeriw yn cefnogi'r angen i ddiddanu pobl gyda'r nos (ac arddangoswyd y gwaith y mae gwirfoddolwyr Caeriw wedi'i gwblhau). Hefyd, nid oedd tîm gwirfoddolwyr Caeriw yn teimlo'n gyfforddus yn cael ei 'arddangos', felly penderfynwyd yn ddiweddarach mai Sain Ffraid oedd y lleoliad mwyaf addas. Gwnaethant ddiolch i aelodau'r grŵp Llwybrau a'r fforwm am yr adborth adeiladol ac egluro ei bod yn anodd darparu 'un ateb i bawb' i fodloni gwirfoddolwyr yn gyffredinol mewn un diwrnod. Hefyd, rhannodd Sal a Rebecca adborth gan amrywiol wirfoddolwyr a hoffai weld dathliad mwy ffurfiol gyda chyflwyniadau/diweddariadau gan grwpiau gwirfoddoli penodol am y gweithgareddau a gwblhawyd. Trafodwyd a ellid cynnal hyn ar yr un diwrnod â gweithgareddau hwyliog neu fel digwyddiad ar wahân.	Y tîm gwirfoddoli i gynllunio gweithgareddau cyn digwyddiad dathlu 2024, gan ystyried yr adborth a gafwyd a gweithio ar y cyd â rheolwyr gwirfoddolwyr. Roedd yr adborth gan aelodau a oedd yn bresennol am fwynhau cyflwyniadau mwy ffurfiol yn amhendant, ac eto cytunwyd y dylid ystyried hyn ar gyfer 2024.

Prosiect Llwybrau – Rhannodd Jon fanylion am weithgareddau diweddar. Mae'r cyfranogwyr yn parhau i fwynhau'r sesiynau (er gwaethaf rhai o'r amodau gwlyb a mwdlyd diweddar) ac maent yn awyddus i fod yn rhan o gynifer o gyfleoedd ag y gallant.	
Wardeiniaid y Gogledd – Rhannodd Granville grynodeb o'r gwaith a gyflawnwyd yn y Gogledd. Mae Andrew wedi symud i brosiect Walkability gyda Jon yn cymryd ei le. Mae'r cyfranogwyr yn brysur ac yn mwynhau'r gweithgareddau.	
Castell Caeriw – Rhannodd Helen grynodeb o'r gwaith a wnaed yn y castell, yn ogystal â'r wybodaeth ddiweddaraf am Gadeirydd Cyfeillion y Parc Cenedlaethol yn cerdded Llwybr Arfordir Sir Benfro gydag aelodau. Awgrymodd Rebecca fod llwyddiant grŵp gwirfoddolwyr Caeriw yn enghraifft dda i'w rhannu â Chastell Henllys i gefnogi datblygiad yn yr ardal hon yn y dyfodol.	
Gweithgareddau a Digwyddiadau/Walkability Rhannodd Gordon grynodeb o'r gweithgareddau a gyflawnwyd. Mae presenoldeb Walkability yn mynd rhagddo'n dda iawn ac mae niferoedd y cyfranogwyr bellach yn fwy cyfartal o ran rhyw. Cafodd cwpl o deithiau cerdded eu canslo oherwydd niferoedd isel ac efallai oherwydd yr amseru. Pwysleisiodd Gordon bwysigrwydd parhaus anfon negeseuon e-bost i'r rheini sydd wedi archebu lle ar daith gerdded, er mwyn sicrhau y byddant yn bresennol (ac osgoi lleoedd gwag y gallai pobl eraill fod wedi'u llenwi). Dywedodd Gordon wrth y grŵp am aelod o'r cyhoedd yn ail-leoli carreg wedi cwympo ar heneb gofrestredig, a sbardunodd ymateb gan Tomos Jones a Heddlu Dyfed i sicrhau bod dull atgyweirio priodol yn dilyn.	
Roedd Ellie'n falch o ddweud bod teithiau lles Solfach wedi ailddechrau diolch i atgyfeiriadau gan feddygfa Tyddewi. Mae'r gwaith yn ymwneud â gwenyn/gloÿnnod byw bellach wedi dod i ben ar gyfer y tymor a bydd Ellie yn ymwneud â monitro treftadaeth dros gyfnod y gaeaf. Holodd Ellie hefyd am weithgarwch dilynol mewn perthynas â'r Blychau Barddoniaeth/ Geiriau Diflanedig a sut roedd hyn yn mynd i gael ei recordio/arddangos ar-lein.	RE i wirio'r gweithgaredd Geiriau Diflanedig arfaethedig gyda'r tîm Cyfathrebu.

4. **Diweddariadau gan APCAP**

Cyflwyniadau'r Parc

Dywedodd Rebecca fod cyflwyniad wedi cael ei roi'n ddiweddar i staff APCAP gydag un arall wedi'i drefnu i Bwyllgor APCAP ar 6/12/23. Mae Maisie wedi bod yn casglu geirdaon gan gyfranogwyr Llwybrau i'w rhannu fel rhan o'r diweddariad hwn.

Cyllid

Mae nifer o geisiadau am gyllid ar y gweill i gefnogi gweithgareddau gwirfoddoli, gan gynnwys cefnogaeth ar gyfer rhagor o weithgareddau Llwybrau/Cadwraeth. Mae cyllid drwy'r cynllun 'Ailwefru mewn Natur' ar gyfer e-bws mini newydd gyda mynediad i gadeiriau olwyn wedi bod yn llwyddiannus. Bydd yn cael ei ddefnyddio ar draws y Parc a bydd o fis Mawrth 2024 ymlaen.

Effaith Well

Mae 160 o wirfoddolwyr bellach wedi cofrestru ar y system newydd gyda Sal a Rebecca yn gwneud cynnydd graddol i helpu'r gwirfoddolwyr sy'n weddill i ymuno. Nid yw'r broses o gofnodi oriau gwirfoddolwyr yn un ffurfiol hyd yn hyn – pan fydd yn barod, bydd Rebecca yn gweithio gyda rheolwyr llinell i gategoreiddio'r gweithgareddau gwirfoddoli'n briodol a chyflwyno'r weithdrefn newydd i wirfoddolwyr (bydd hyn hefyd yn cynnwys amser i wirio ac ymateb i rai o'r manylion mân a nodwyd gan Jon wrth brofi galluoedd y meddalwedd).

Diwrnod Gwirfoddoli 'Pob Parc'

Mae Swyddogion Gwirfoddol o'r 15 Parc Cenedlaethol yn cynllunio diwrnod gwirfoddoli 'Pob Parc' i dynnu sylw at amrywiaeth y gwaith gwirfoddol a'i ddathlu ar sail genedlaethol. Gofynnwyd i aelodau'r Fforwm ystyried gweithgareddau penodol y gellid eu harddangos (gyda gweithgarwch enghreifftiol ar gyfer darpar wirfoddolwyr newydd i gymryd rhan ynddynt) fel rhan o ddiwrnod Arfordir Penfro. Mae cynnal digwyddiadau yn ystod yr Wythnos Gwirfoddolwyr (dechrau Mehefin 2024) yn cael ei ystyried (neu bydd dyddiad arall yn cael ei gadarnhau).

Hyfforddiant i Wirfoddolwyr

Mae hyfforddiant ymwybyddiaeth awtistiaeth yn cael ei ddarparu ar 1/12/23.
Mae hyfforddiant cymorth cyntaf sylfaenol a darpariaeth codi a chario yn cael eu hystyried ar gyfer 2024.

Sgyrsiau gan Wirfoddolwyr

Mae rhai gwirfoddolwyr wedi dangos diddordeb yn y potensial i gyd-wirfoddolwyr fynd ati'n rhagweithiol i rannu gwybodaeth a sgiliau drwy sgyrsiau. Mae hon yn

ffordd braf o annog rhyngweithio cymdeithasol drwy gydol y flwyddyn, yn enwedig yn ystod misoedd oerach. Bydd y tîm gwirfoddoli yn trefnu digwyddiad treialu ac yn dosbarthu gwahoddiadau yn unol â hynny.

5. Unrhyw fater arall

Fe wnaeth Gordon holi am olynydd Medi yn y tîm Cyfathrebu. Mae'r broses recriwtio ar y gweill ar gyfer y rôl hon.

Nid oedd Jon yn gallu dod i'r Diwrnod Archaeoleg diweddar a gofynnodd sut i gael gafael ar wybodaeth am ganfyddiadau'r safle. Mae'r cyflwyniadau o'r diwrnod wedi cael eu recordio a bydd dolenni i wylio'r rhain yn cael eu dosbarthu drwy Newyddion i Wirfoddolwyr pan fyddant ar gael.

Cynigiodd Ellie y dylid cynnal digwyddiad yn Oriel y Parc yn y dyfodol i gysylltu â'r Arddangosfa Geiriau Diflanedig. I'w ystyried wrth gynllunio yn y dyfodol.